

De (ondraaglijke) lichtheid van de studiekeuze

Benedict Vanclooster

Duizenden achttienjarigen dienden de voorbije weken een bijna gordiaanse knoop door te hakken en te bepalen wat ze later willen worden. Bij hun studiekeuze worden onze jongeren niet langer gehinderd door een gebrek aan goede raad. Leerkrachten formuleren hun advies, universiteiten en hogescholen tonen zich van hun mooiste kant op beurzen en in reclamecampagnes, steden werpen zich op als studentvriendelijk.

„Je neemt een levensbepalende beslissing”, zo drukken ouders hun pupil op het hart. Wie zal hen tegenspreken? Een diploma vormt nog steeds de eerste stapsteen op een carrièrepad. Op de universiteitsbanken en in het kotleven ontstaan vriendschappen voor het leven. Sommigen ontmoeten tijdens een van hun schaarse blokpauses zelfs de koene ridder of onweerstaanbare prinses op het witte paard.

Waarom schrijft een achttienjarige zich in al zijn/haar onschuld in voor deze of gene studierichting? Ik zocht een antwoord voor mezelf vorig jaar in de aanloop van de promovendi-avond, een organisatie van de VLR, en kwam tot de vaststelling dat mijn keuze van een decennium geleden voor Romaanse talen misschien wel veroorzaakt was door een reeks onwaarschijnlijke toevalligheden. Te veel zelfs om ze hier allemaal op te noemen.

1. Ik groeide op in een huis waar op een kast vol boeken te lezen valt: ‘nulla dies sine libris’. (De dictatuur van de wiskunde en de economie, waar onze maatschappij aan onderworpen is, drong onze woonkamer nooit binnen.)
2. In de kamer van mijn zus, die zich eerder tot het romanistendom bekeerde, slingerde een boek rond met zeven historische benaderingen van Frankrijk. De omslagfoto, een Parijse fontein met sculpturen van Niki de Saint-Phalle, wekte mijn nieuwsgierigheid voor het vak van prof. Eddy Stols.
3. Frans kreeg ik voor het de leerjaar. Bob et Bobette, de toen nog – of: toen al – lepelen. De leerkracht Frans zou pas als eerste in zijn miszijn indrukwekkende bagage, lesmethode. Zijn collega van de laatste graad zou me helemaal overtuigen met een eigenzinnige selectie van Franse, veelal onwaarschijnlijk prettige teksten.
4. Ook al toevallig of niet, maar als kind raakte ik gebiologeerd door de wielersport. Het machtige decorum van de Tour en de Giro prikkelde mijn verbeelding, de namen van de Italiaanse renners associeerde ik met mythische helden. Later, aan de KULAK, verkondigde de toenmalige assistent (die met zijn *pepe* ook naar *de koers* keek) dat ik ‘de talen van het peloton’ kwam studeren.

**In welke mate
is het leven gebaseerd
op keuzes die we
zelf maken?**

eerst op mijn bord in het vijf- en Fanfreluche ook. Ik speel liever dan *vocabulaire* in te van het vierde middelbaar sieopdracht slagen, dankzij maar ook door zijn rebelse

Wat was ik geworden zonder de boekenkast, Niki de Saint-Phalle, de alternatieve lesmethode van mijn leerkrachten Frans en de Ronde van Frankrijk? In welke mate hangt het leven samen van toevalligheden? In hoeverre is het gebaseerd op keuzes die we zelf maken?

De lichtheid waarmee achttienjarige studenten een weg inslaan, lijkt onthutsend en bijna ondraaglijk. Anderzijds, om Milan Kundera te citeren, is een gebeurtenis juist niet des te belangrijker en opmerkelijker naarmate daar meer toevalligheden voor nodig zijn?